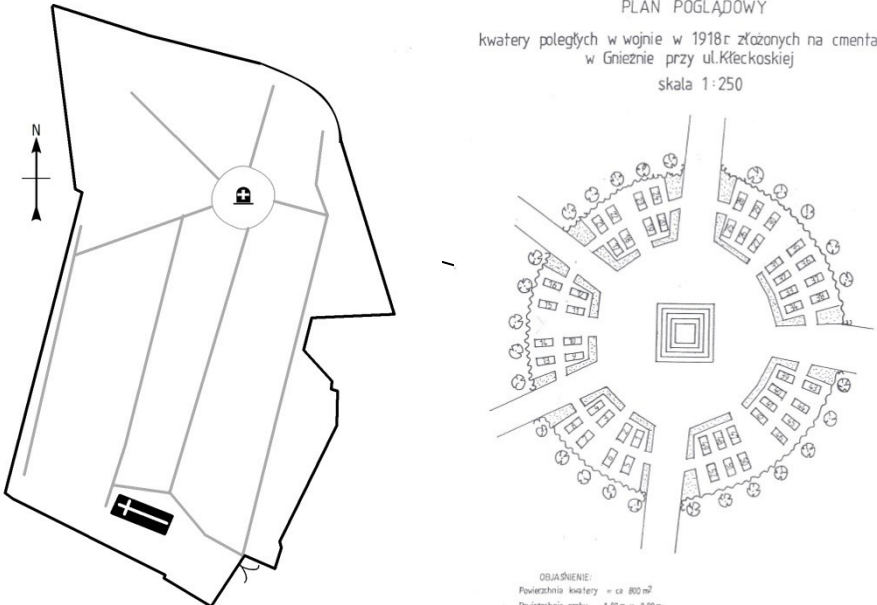

Karta ewidencyjna obiektu grobownictwa wojennego

Gmina: **GNIEZNO**

Nr ewidencyjny: **3003011_01**

Rodzaj obiektu ¹	Nazwa obiektu	Miejscowość
KWATERA	KWATERA POWSTAŃCÓW WIELKOPOLSKICH	GNIEZNO
Zdjęcie – widok ogólny	Kategoria	powstanie wielkopolskie 1918-1919
		<p>Adres województwo / powiat / gmina WIELKOPOLSKIE / GNIEŹNIEŃSKI / GNIEZNO</p> <p>ulica / lokalizacja opisowa CMENTARZ PARAFIALNY ŚW. PIOTRA, ul. Kłeckoska</p> <p>Właściciel / zarządca terenu / działka nr Parafia przy Bazylice Prymasowskiej pw. Wniebowzięcia NMP w Gnieźnie / 300301_1.0001.AR_17.2</p> <p>Kwaterna, rząd / ewent. lokalizacja opisowa W północnej części cmentarza, w głównej alei / 52°32'26.0"N 17°35'13.7"E / 52.540564, 17.587145</p> <p>Podstawowa informacja o pochowanych POWSTAŃCY WIELKOPOLSCY (52 osoby) + weteran powstania wielkopolskiego</p> <p>Datowanie 1919 r.</p> <p>Forma ochrony GROBY WOJENNE Cmentarz wpisany do rejestru zabytków pod nr. 2119/A z 30.03.1987</p> <p>Wymiary (szer., głęb., wys.) pojedynczy grób: 80 cm x 180 cm x 104 cm pole kwatery – ok. 800 m²</p> <p>Material piaskowiec, lastriko</p>

Szkiec sytuacyjny		Opis obiektu i inskrypcje
		<p>Kwaterna składająca się z 52 indywidualnych nagrobków o identycznym kształcie; w centrum pomnik murowany z płytami inskrypcyjnymi.</p> <p>Mogiła o wymiarach (szer. x dł. x wys., w cm) – fundament: 80 x 180 x ok. 12 (od frontu) i 24 (z tyłu), płyta wierzchnia lastrykowa: 86,5 x 184,5 x 4; stela – podstawa: 44 x 21,5 x 18, trzon w formie trapezoidalnego prostopadłościanu: 39,5 x 16 (u dołu) i 11 (o góry) x 58 (w centrum) i 50,5 (po bokach).</p> <p>Pomnik – u podstawy 4 stopnie: 549,5 x 551 x 3,5, 460,5 x 460,5 x 16, 368 x 368,5 x 16, 269 x 276 x 17; podstawa 4-poziomowa: 186,5 x 186 x 61, 124 (z tym 14 cm wcięcia boczne) x 124,5 (w tym 13,5 j/w) x 81,5, 96 x 97 x 7, dodatkowo od frontu rzeźba orła, 86 x 87,5 x 71; trzon w formie krzyża: 86,5 (w tym 46 wcięcia boczne) x 85,5 (w tym 45,5 j/w) x ok. 385. Od frontu tablice – w dolnym szeregu: 77 x 3 x 52, górna tablica od frontu: 105 x 3 x 58,5, mała tabliczka na stopniu z lewej strony: 20 x 2 x 12,5.</p> <p>Kwaterna o obwodzie 81 m; na obwodzie szpaler iglaków. Groby w dwóch rzędach, ułożonych dookoła centralnie umiejscowionego pomnika; z lewej strony poza szeregiem grób weterana powstania.</p>
Stan zachowania i najważniejsze postulaty konserwatorskie	Bibliografia	Dane dot. osób pochowanych, okoliczności śmierci, pierwotnego miejsca pochówku; historia obiektu itp.
<p>Stan mogił zadowolający – w niektórych częściach obiekty wymagające czyszczenia i konserwacji.</p> <p>Remonty obiektu w latach 1985 i 2007.</p> <p>W 2018 r. dokonano gruntownego czyszczenia nagrobków.</p>	<p>Olszewski W., Jastrząb Ł., <i>Lista strat Powstania Wielkopolskiego</i>, Koszalin 2009 (pozycje 56, 86, 97, 146, 161, 212, 250, 267, 403, 502, 552, 559, 640, 657, 821, 871, 954, 955, 1008, 1077, 1090, 1095, 1151, 1206, 1215, 1275, 1484, 1496, 1512, 1537, 1580, 1583, 1591, 1599, 1656, 1750, 1800, 1860, 1864, 1923, 1962, 1963, 2013, 2029, 2055, 2144, 2208, 2250, 2270, 2272)</p> <p>R. Gawel, <i>Akropol naszych czasów</i> [w:] http://www.piastowskakorona.pl/news.php?readmore=177 [dostęp: 23.07.2018 r.]</p> <p><i>Wojskowy pogrzeb kpt. Cymsa</i> [w:] http://polska-zbrojna.pl/home/articleshow/10941?t=Wojkowy-pogrzeb-kpt-Cymsa-w-Gnieznie [dostęp: 23.07.2018 r.]</p> <p><i>Tobie Polsko na śmierć i na życie! Mogiły powstańców wielkopolskich poległych i zmarłych w latach 1918 – 1920</i>. pod red. A Pleskaczyńskiego, Poznań – Warszawa 2018.</p> <p>Załączniki</p> <p>Dokumentacja fotograficzna – stan na 21.07.2017 r. – w wersji elektronicznej.</p> <p>Zdjęcia archiwalne – w wersji elektronicznej.</p> <p>Załącznik nr 1 wykaz pochowanych.</p>	<p>W załączniku nr 1 znajduje się wykaz pochowanych.</p> <p>Pierwsze pochówki na cmentarzu św. Piotra miały miejsce 8 stycznia 1919 r., kiedy to przywieziono pociągiem ciała dziewięciu Powstańców poległych pod Inowrocławiem. Pogrzebom towarzyszyły manifestacje patriotyczno-religijne. Kolejne pochówki miały miejsce w lutym 1919 r. – tym razem do mogił złożono poległych pod Szubinem, Potulicami i Rynarzewem. W ten sposób powstała kwaterna wojenna, którą potocznie nazywa się Akroplem Naszych Bohaterów. 1 listopada 1933 r. odsłonięto uroczyste pomnik wystawiony staraniem Towarzystwa Powstańców i Wojaków w Gnieźnie. Niemcy w 1940 r. zdemontowali pomnik, jednakże odbudowano go po wojnie dzięki zaangażowaniu weteranów.</p> <p>27 grudnia 2013 r. na Akropolu Bohaterów spoczął kpt. Paweł Cymś; jego szczątki przeniesiono do kwatery Powstańców Wielkopolskich w Gnieźnie z Bystrej na Śląsku.</p>
Opracowanie karty ewidencyjnej (autor, data, podpis):		Bartosz Biegała, Sławomir Józefiak, 23.07.2018 r. / aktualizacja 24.10.2019 r. /